

Toimittaja Hanna Eskelinen: Nala on maailman kuuluisin kissa. Sillä on 4,3 miljoonaa seuraajaa Instagramissa. Viime vuonna menehtynyt Grumpy cat tienasi omistajilleen arviolta 100 miljoonaa dollaria parissa vuodessa. Kissoille riittää ihailijoita ja niiden suhtaudutaan palvoen.

Silti Suomessa hylätään 20 000 kissaa vuodessa. Näin arvioi Suomen eläinsuojeluyhdistys Sey. Suomessa on kissakriisi. Miksi, tästä keskustelemme Radio Moreenissa tänään. Minun nimeni on Hanna Eskelinen ja kanssani studiossa on Mira Ekholm-Martikainen. Tervetuloa ja kiitos, kun pääsit paikalle. Pidät Kiikoisten löytöeläinpalvelua Sastamalassa ja on myös Seyn vapaaehtoinen eläinsuojeluneuvoja.

Toimittaja Hanna Eskelinen: Millä tavalla kissakriisi näkyy teillä Kiikoisissa?

Haastateltava Mira Ekholm-Martikainen: No se näkyy jatkuvana kissoista ilmoittelua eli ihan lähes joka päivä nyt tulee esimerkiksi pyytämään loukkua lainaan. Netistä ilmoitellaan kissoista, joita on ilmestynyt pihapiiriin. Eli syksy ajaa kissat, jotka ovat kodittomina niin sitten ihmisten kotien luo suojaa ja lämpöä ja ruokaa hakemaan eli kyllä se siinä näkyy. Tämän vuotinen kissa saldomme Kiikoisissa on tällä hetkellä noin 300 kissaa. Ja sitten päälle ne kaikki jatkohoitopaikoissa syntyneet pennut, eli joita on varmaan sanoisin et lähemmäs nyt ainakin 100 kissaa, eli sellanen 400 kissaa tänä vuonna. Meillä saapuneista osa tosiaan ollut vielä emojen vatsassa meille tullessaan, mutta sitten ne muut ovat synnyttäneet myöhemmin hoitopaikoissa. Kyllä se näkyy ihan joka päivä ja useammankin kertaa meillä arjessa.

Toimittaja Hanna Eskelinen: Maa- ja metsätalousministeriön kysely löytöeläinlaitoksille paljastaa, että vain 11 prosenttia kissoista pystyttiin palauttamaan omistajilleen. Mitä tämä konkreettisesti tarkoittaa löytöeläinlaitoksille?

Haastateltava Mira Ekholm-Martikainen: No se tarkoittaa sitä, että se noin 90 prosenttia, vähän riippuu paikkakunnasta ne luvut, mutta tosiaan sen on 90 prosenttia jää sinne löytöeläinlaitoksiin, mihin sen 15 vuorokauden lakisääteisen säilytysajan jälkeen. Ja sen jälkeen niille pitää keksiä joku ratkaisu, ja yleensä sitten kun kissamäärä näin iso, niin myöskin se ratkaisun pitäisi löytyä aika nopeasti, ja näitä vaihtoehtoja sitten kissoille on joko lopetus tai uusi koti tai sitten sijaiskotiin lähteminen. Eli tota riippuu vähän paikkakunnasta ja siitä toimijasta, että minkälaiset kontaktit ja suhteet on eri verkostoihin, et miten sitten kissoja saa eteenpäin ja sijaiskodit olinpaikat jossa hoidetaan sitä kissaa.

Toimittaja Hanna Eskelinen: Kissojen kohdalla puhutaan usein populaatiokissoista. Mikä ovat kissapopulaatio ja miten se syntyy?

Haastateltava Mira Ekholm-Martikainen: Kissapopulaatio on tällöinen mä sanoisin kissojen kokoelma, jotka niinku asustavat yleensä samassa pihapiirissä niitä ylläpitää ihminen. Yleensä se on tällöinen vähän ehkä iäkkäämpi ihminen, joka on pääsääntöisesti saa sillä alkuunsa, että hän ryhtyy ruokkimaan yhtä kahta kulkukissaa, ja ne siitä vuosien mittaan sitten monikymmenkertaiseksi jopa yli 100 kissan kokoiseksi laumaksi, ja tota ne saattaa sitten levitä tästä pikkuhiljaa ympäristöön. Kissapopulaatioissa on sairauksia, sukusiitos suurta ja tietenkin sitten eläinten kärsimystä, koska omistaja ei tietenkään pysty näitä kaikkia kissoja niin kuin hoitamaan tai havaitsemaan niitä sairauksia.

Toimittaja Hanna Eskelinen: Eläinsuojelulain uudistus keskeytyi hallituskausien vaihtuessa. Uudistuksessa olisi muun muassa veloitettu eläimen omistajaa estämään eläinten hallitsematon lisääntyminen. Minkälaisia muutoksia toivoisit eläinsuojelulakiin kissoja koskien?

Haastateltava Mira Ekholm-Martikainen: No, kyllä tää on varmasti yksi niistä tärkein eli silloin olis viranomaisilla myöskin mahdollisuus puuttua näihin kissapopulaatioihin paljon tehokkaammin. Eli nykytilanteessä se ei oo välttämättä ihan niin helppoa aatteessa sä voi pitää niitä kissoja isokin määrää ja sit välttämättä viranomainen kun menee paikalle niin sehän ei ei näe niitä kaikkia kissoja toisaalta sitten sairaimmat voi olla piilossa eli eli se havaitseminen on aika hankalaa.

Ja tämän muutoksen avulla sittenhän pystytään puuttumaan että ei olis enää sallittua että ihmisillä olis vapaasti kulkemassa kymmenpäinen kissalauma joka leviää sit myöskin siinä ympäristö aiheuttaa kaikenlaista haittaa.

Toimittaja Hanna Eskelinen: Suomessa kissa jää lainsäädännössä katveeseen. Järjestyslaissa edellytetään pitämään koirat taajama-alueella kytkettynä, mutta tämä sama velvoite ei kohdistu kissoihin. Omistajan pitäisi kuitenkin huolehtia, ettei kissa pääse esimerkiksi lasten leikkipaikalle. Usein kissan kohdalla ulkoilu tarkoittaa sitä, että kissa päästetään ovesta vapaana ulos ilman valvontaa.

Keskustelemme Radio Moreenissa kissakriisistä Kiikoisten löytöeläinpalvelun Mira Ekholm-Martikaisen kanssa.

Miksi kissojen vapaana ulkoiluun suhtaudutaan niin eri tavalla kuin muiden lemmikkien?

Haastateltava Mira Ekholm-Martikainen: No tietenkin sillähän on pitkä historia Suomessa, että kissoja on ollut maataloilla työkissoina. Mikä on tietyllä tavalla ymmärrettävää nykypäivänäkin, että maatilalla voi olla tarve hyvälle työpaikalle, mut silloin on erittäin tärkeää paitsi, että kissa on sirutettu ja leikattu, että se ei niinku vaella tuolla ympäriinsä tekemässä pentuja jonkun muun pihapiirissä, joka ei välttämättä sitä kissaa tarvitse. Kissoja on siellä maalla ja niitä kulkee ja niitä jää auton alle ja pentuja on tapettu hyvinkin monin eri tavoin. Tota mut maailma muuttuu ja niinku myöskin se, et miten mä suhtaudutaan eläimiin ja ja niitä pitämiseen niin myöskin muuttuu. Ja se on ihan tosi hyvä, että enää ei oo niin paljon niitä maataloja ja tämmösii paikkoi, missä sit kissat saivat sitä lämpöä ja suojaa et ne joutuu sitten oleen aika kovastikin tuolla säälmiöiden armoilla. Ja sitten kokevat siellä kovaakin kärsimystä ä sitten kun niillä ei oo semmosta huolehtivaa kotia.

Toimittaja Hanna Eskelinen: Millaisia riskejä vapaasta ulkoilusta on kissoille?

Haastateltava Mira Ekholm-Martikainen: No kyl silloin valtavan suuret riskit kissoille eli tietenkin ensimmäisenä liikenteen joukkoon niinku sinne autoillen autojen alle jääminen. Tai ihmiset tai toiset eläimet vahingoittaa. Kissojen ulkoilu on oikeastaan niin kuin siitä säädetään monessakin laissa. Eli se ei ole pelkkää järjestyslaki, joka sanoo missä kissa vapaana kulkee, vaan eläinsuojelulaissa säädetään muun muassa se, että eläinten pitopaikan tulee olla turvallinen. Eli semmonen pitopaikka, jossa kissa on vaarassa jäädä auton alle tai ihmisen vahingoittamatta sitä ei voi katsoa turvallisiksi. Ja metsästyslaissa on yksiselitteisesti kielletty sitten kissan heitteillejättö. Ja heitteillejättö määritellään muun muassa sillä, että se eläin on niin kuin omistajansa valvonnassa eli kyllä näiden kaikkien lakien ehkä yhteenlaskettu laskettuna, niin vois päätellä siitä että se kissa ei oikeastaan ole niin kuin luvallista kulkee sitten omistajan pihamaan ulkopuolella niin, että sitä ei kukaan pysty valvomaan, onko se alttiina vaaralle tai päätyyn lasten leikkipaikalle.

Toimittaja Hanna Eskelinen: Välillä saattaa huomata, että alueella kulkee kissa, mutta siitä ei voi tietää onko se koditon vai ei. Miten erottaa vapaasti ulkoileva kissa hylätystä tai villiintyneestä kissasta?

Haastateltava Mira Ekholm-Martikainen: No eihän sitä Kyl millään pysty. Että ainakaan jos et sataprosenttisen varmasti tiedä, että kissan omistaa että eihän siitä tiedä. Kissa ei osaa puhua, se ei osaa kertoa onko sillä koti jossain.

Eli sitten tietenkin, jos tämmösen kissa näkee kulkevaan ja siitä huolestuu niin tottakai kannattaa ensin selvittää esimerkiksi naapureilta omistaako joku. Ja voi kertoa vaikka, jos on nähnyt kissaa

meinannut jäädä auton alle tai muuta tai sitten ottaa kuvan ja laittaa Facebookiin ja yrittää niinku etsiä omistajaa sitä kautta.

Toimittaja Hanna Eskelinen: Jos epäilee kissaa kodittomaksi, miten toimia?

Haastateltava Mira Ekholm-Martikainen: Mutta sanoisin et aika nopeasti jos siitä omistajaa ei ilmaannu niin,sanoisin et ihan nopeesti vuorokauden sisällä pitäisi puuttuu. Koska sit vuorokauden sisällä jokaisen omistajan pitää siitä lemmikkinsä hyvinvoinnista huolehtimista eli eli sinä aikana sen eläimen ja omistajan pitäisi kohdata.

Toimittaja Hanna Eskelinen: Olemme keskustelleen kissakriisistä ja nyt puhumme kissan arvosta. Millainen Suomessa on kissan arvo, Kiikoisten löytöeläinpalvelun Mira Ekholm-Martikainen?

Haastateltava Mira Ekholm-Martikainen: No sanotaan, että on ihmisiä, jotka arvostaa kissaa, hoitavat sitä parhaan mahdollisen mukaan. Laittavat eläimen hoitoon, ruokaan ja terveydenhoitoon kaiken mahdollisen, ja kissa on hyvinkin tärkeä ja arvokas lemmikki. Mut sitten on se toinen ääripää: tavallaan jollekin kissa on ehkä ilmainen, sanotaan tämmöinen kertakäyttölemmikki. Eli yksi kun häviää, niin otetaan ehkä nopeasti uusi tilalle. Meillekin välillä soitellaan, että on kissa hävinnyt vaikka viikko sitten ja epäilty että ilves vei sen, ja sit halutaan tavallaan uusi tilalle sitten sinne pihalle kulkeen. Kyllä se niinku meille on aika semmonen kriteeri, että jos edellinen kissakin on tapaturmaisesti ulkona menehtynyt, niin ei me sinne kyllä sitten uutta ulkoileva kissa luovuteta.

Toimittaja Hanna Eskelinen: Millaisiin väriin tai vanhanaikaisiin käsityksiin kissojen kohdalla törmää?

Haastateltava Mira Ekholm-Martikainen: Kyllähän kissoihin niinku kohdistuu tosi paljon kaikkea vääriä luuloja. Siis se, että pitää saada pennut, ja ei voi leikata alle vuoden vanhana ja ja niinku tämmöstä. Tietenkin se, että ajatellaan automaattisesti, kissa kärsii jos se elää niin kuin sisäkissana. Mttä kissa voi elää vallan hyvää elämää, vaikka se pääsi vapaasti pitkin maita ja mantuja. Se vaatii omistajalta vähän enemmän sitä vaivannäköä. Oman pihan voi aidata niin, että kissa ei pääse sitten haahuilemaan oman pihan ulkopuolelle. Voi rakentaa kissatarhan, voi opettaa kissan ulkoilee valjaissa, eli mahdollisuudet on monet. Ja tietenkin myös sisätiloissa kissa pystyy leikittää. Virikkeistäminen temppujen ja ja niinku ruuan avulla, kaikki on mahdollista. kun vaan vähän viitsii nähdä vaivaa.

Kissakaveri on tietysti kissalle myös yksi hyvä, se tavallaan aktivoi. Kun on kaksi kissaa sen saman ikäistä pentua, niin niistähän on hirveän paljon seuraa toisilleen ja ne aktivoivat toinen toisiaan.

Kissanpentua, kun seurailee ei ole itelläkään tylsää hetkeä.

Toimittaja Hanna Eskelinen: Olet tehnyt pitkään töitä löytöeläimien kanssa. Onko kissan arvostus muuttunut?

Haastateltava Mira Ekholm-Martikainen: Kyllä mä itseasiassa koen että, se arvostus alkaa pikkuhiljaa lisääntyä, ja varsinkin se tietoisuus siitä, että ne kissat ei kuulu niin kuin juoksentelee tuonne luontoon poikien lisääntymässä. Uskon että se syy miksi näitä kissoja yt tulee niin paljon on se, että yhteiskunnassa ihmiset on herännyt huomaamaan ,että näin ei voi olla, että tähän pitää puuttua.

Ja se on yksi iso asia sillä et miksi kissoja tulee niin paljon, eli halutaan tuoda se kissoja hätä esille. Tietenkin sosiaalinen media on yksi hyvä keino, ihmiset seuraa ja herkemmin sitten myös puututaan siihen, jos nähdään vaikka omalla kotialueella tommoinen hylätyn olonen kissa. Ei ole enää niin, että pihapiirin ilmestyy kissanpentuja, vaan annetaan olla ja ajatella että talvi korjaa ne pois, vaan että ihmiset on oppinut ottaa yhteyttä ja pyytää apua. Mun mielestä on todella hienoa, että näin kun aktiivisesti toimintaan muutama vuosi, niin uskoisin, että tästä päästään paljon eteenpäin ja ehkä tää tilanne helpottuu. Mutta tietenkin nyt on tavallaan se akuutti kohta, jolloin niitä eläimiä tietenkin tulee paljon, ja niistä ilmoitellaan paljon. Mutta syyhän sillä tietenkin on se että ne Kissat on saanut vuosikausia lisääntyä tuonne sen takia niitä on niin.

Toimittaja Hanna Eskelinen: Mikä on sellainen teko, jonka jokainen kissojen ystävä voi tehdä parantaakseen kissojen asemaa Suomessa?

Haastateltava Mira Ekholm-Martikainen: Tietenkin minkä jokainen voi itse tehdä, niin harkitsee ensin tarkkaan ennen kissan ottamista. Tästä tulee varmaan pitkä litania. Ja jos päättää ottaa sen kissan, niin ottaa sen vastuullisuutta kasvattajalta, oli se sitten kotikissa kasvattaja tai rotukissakasvattaja. Eli löytää paikan, josta kissan saa ostettua valmiiksi sirutettuna, rokotettuna, sitä on madotettu pentuaikana ja sosiaalistettu myös pentuaikana. Ja että on jonkunnäköinen tieto siitä että mitä sen kissan elämänhistoria on kuuluu. Eli tässä oli semmoset olennaiset.

Kissaa ei koskaan pidä pelastaa säälistä, ja jättää muita kissoja kärsivää, vaan sit siihen asiaan tulee puuttua. Monethan tekee niin et ne ottaa kissan hyvin epämääräisestä paikasta sen takia, että

halutaan edes pelastaa se yksi, mutta sehän ei loppuviimein auta mitään vaan, enemmänkin edesauttaa semmosen toiminnan jatkumista.

Tärkeintä on, että oma lemmikki on hyvin hoidettu sirutettu ja leikattu.

Toimittaja Hanna Eskelinen: Kiitos keskustelusta Kiikoisten löytöeläinpalvelun Mira Ekholm-Martikainen. Olemme puhuneet tänään kissakriisistä, kissojen vapaasta ulkoilusta ja kissojen arvosta.